

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้ จะได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การทดลองแบบสอบถาม การจัดทำแบบสอบถามฉบับจริง การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะได้อธิบายโดยลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษากิจกรรมที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษานโยบายและอุปสรรคของภาวะจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ

กลุ่มประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่มต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

2. กลุ่มครู ประกอบด้วยครูที่สอนประจำชั้น และครูพิเศษที่สอนเฉพาะบางวิชา

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยมีจำกัดขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สำหรับเลือกโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ และสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ

1.1 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 145 โรงเรียน สุ่มมาร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดจาก 4 อำเภอ ซึ่งจะได้อำเภอโรงเรียน 72 โรงเรียน ดังนี้คือ

- อำเภอเมืองสมุทรปราการ	จำนวน	22	โรงเรียน
- อำเภอพระประแดง	จำนวน	15	โรงเรียน
- อำเภอบางพลี	จำนวน	17	โรงเรียน
- อำเภอบางบ่อ	จำนวน	18	โรงเรียน

1.2 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 8 โรงเรียน สุ่มมาร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ซึ่งจะได้อำเภอโรงเรียน 4 โรงเรียน

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ และสังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3,103 คน สุ่มมาจำนวน 502 คน จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนตัวอย่างประชากรในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอตามสังกัด

กลุ่มตัวอย่างประชากร	สำนักงานการศึกษา	เทศบาล	รวม
ผู้บริหารโรงเรียน	144	8	152
ครูสอนประจำ	323	27	350
รวม	467	35	502

สำหรับรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละสังกัดที่เห็นกลุ่มตัวอย่าง แสดงไว้ในภาคผนวก หน้า 136

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่มีระกอบด้วยแบบตรวจสอบ (Check list) มาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended) สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครพราการ มีลักษณะเป็นแบบมาตรการส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ช่อง โดยกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 สำหรับค่าตอบมากที่สุด มากน้อยที่สุด และไม่ไปปฏิบัติเลย ตามลำดับ และในการคำนวณผลที่

ได้จากค่าเฉลี่ย โดยส่วนรวมใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

มากที่สุด	4.51 - 5.00
มาก	3.51 - 4.50
น้อย	2.51 - 3.50
น้อยที่สุด	1.51 - 2.50
ไม่ได้ปฏิบัติเลย	1.00 - 1.50

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

ลักษณะที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ช่วง สำหรับค่าขอบ มาก ปานกลาง น้อย และไม่เป็นอุปสรรค

ลักษณะที่ 2 เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี

การสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษา บทบาทของนิเทศการศึกษา ความจำเป็นในการจัดการนิเทศการศึกษา กระบวนการนิเทศการศึกษา เทคนิคการนิเทศการศึกษา การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน และงานของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา กิจกรรมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ตลอดจนหลักสูตรการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ ผู้ควบคุมการวิจัย และครู เพื่อหาข้อมูลประกอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การดำเนินการรวบรวมและจัดหมวดหมู่ของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กระบวนการดำเนินงานนิเทศการศึกษา และกิจกรรมที่ปฏิบัติจริงในการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนประถมศึกษา โดยอาศัยเครื่องมือ หลักการทางด้านการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน เอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียนประถมศึกษา และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการนิเทศการศึกษา ซึ่งได้ แบบสอบถาม 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) มีจำนวน 6 ข้อ ทั้งแต่ข้อ 1 - 6 คิดเป็น ร้อยละ 100 ของแบบสอบถามตอนที่ 1

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศ การศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 8 ด้าน มีจำนวน 42 ข้อดังนี้

1. กระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษาภายใน โรงเรียน มีจำนวน 15 ข้อ ทั้งแต่ข้อที่ 1 - 15 คิดเป็นร้อยละ 35.72 ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2

2. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับครู มี จำนวน 4 ข้อ ทั้งแต่ข้อที่ 16 - 19 คิดเป็นร้อยละ 9.52 ของแบบสอบถามตอนที่ 2

3. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร มี จำนวน 3 ข้อ ทั้งแต่ข้อที่ 20 - 22 คิดเป็นร้อยละ 7.15 ของแบบสอบถามตอนที่ 2

4. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์การสอน มีจำนวน 4 ข้อ ทั้งแต่ข้อที่ 23 - 26 คิดเป็นร้อยละ 9.52 ของแบบสอบถามตอนที่ 2

5. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง วิชาชีพครู มีจำนวน 5 ข้อ ทั้งแต่ข้อที่ 27-31 คิดเป็นร้อยละ 11.90 ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2

6. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน
มีจำนวน 3 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 32-34 คิดเป็นร้อยละ 7.15 ของแบบสอบถามตอนที่ 2

7. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวกับการค้นหาทดลอง
มีจำนวน 4 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 35-38 คิดเป็นร้อยละ 9.52 ของแบบสอบถามตอนที่ 2

8. กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่เกี่ยวกับการประเมินผล
มีจำนวน 4 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 39-42 คิดเป็นร้อยละ 9.52 ของแบบสอบถามตอนที่ 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับเนื้อหาและอุปสรรคในการจัดการ
นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา แบ่งออกเป็น
2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 4 ช่วงคือ มาก ปานกลาง น้อย และไม่มีปัญหาและ
อุปสรรค มีจำนวน 17 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 1-17

ส่วนที่ 2 เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended) เพื่อ
เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี มีจำนวน 1 ข้อ คือข้อที่ 13

แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนี้ ผู้วิจัยได้นำไปให้อาจารย์นิเทศการวิจัย และ
ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบและวิจารณ์ เพื่อหาความตรง (Validity) และขอเสนอแนะเพื่อ
ปรับปรุงแบบสอบถามต่อไป หลังจากนั้นจึงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสมบูรณ์แล้ว จึงได้นำ
แบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จแล้วนี้ไปทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ทดสอบไป

การทดลองแบบสอบถาม

การทดลองแบบสอบถามนี้มุ่งหมายเพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ และเพื่อให้ได้
แบบสอบถามที่ดี สามารถสื่อความหมายได้ตรงกับที่ผู้วิจัยต้องการ หรือต้องการหาอุปสรรค
ในการตอบแบบสอบถาม ถ้าหาของความเที่ยง (Reliability) ออกมาได้ ๆ 1
มากที่สุดเท่าไร ก็แสดงว่าแบบสอบถามนั้นสื่อความหมายได้ดี และมีความเที่ยงตรงตาม

ที่ผู้วิจัยต้องการจะวัด ซึ่งในการหาความเที่ยงของแบบสอบถามของผู้วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยหลักการของ **Co-efficient Alpha**

แบบสอบถามชุดนี้ได้นำไปทดสอบเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนทอสร้างคลองคาน อำเภอบางบ่อ จำนวน 6 ชุด โรงเรียนวัดท่าหุ อำเภอนี้อ้อมสมุทรปราการ จำนวน 6 ชุด โรงเรียนวัดสวนสม อำเภอบางปะกง จำนวน 6 ชุด โรงเรียนพรานเลี้ยว อำเภอมือ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 6 ชุด และโรงเรียนเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 6 ชุด รวมผู้บริหารโรงเรียนและครูตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด และคืนมาทั้งสิ้น 30 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาหาค่าความเที่ยง (α) ได้ค่าความเที่ยง = 0.95 (ดังแสดงไว้ในภาคผนวกหน้า 141)

การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล

ในการส่งแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรนั้น ใช้ 2 วิธี

คือ

1. ส่งงานไปทางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ สำนักงานการศึกษาเทศบาล โดยผู้วิจัยนำแบบไปมอบให้ทางสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานเทศบาลด้วยตนเอง พร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยัง ครู ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้าแผนกการศึกษาเทศบาล และหัวหน้ากองการศึกษาเทศบาล และให้ส่งกลับคืนมายังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการศึกษาเทศบาล หลังจากนั้นผู้วิจัยก็ไปรับคืน

กลับมาด้วยตนเอง

2. ส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด จำนวน 502 ฉบับ ได้รับคืนมา จำนวน 488 ฉบับ

คิดเป็นร้อยละ 97.21 แบบสอบถามที่ส่งไปยังตัวอย่างประชากร ดังปรากฏในตารางที่ 2 ส่วนรายละเอียดแยกเป็นรายโรงเรียนและสังกัด ใ้แสดงไว้ในภาคผนวกหน้า 137 ตารางที่ 21

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมาจากตัวอย่างประชากรจำแนกตามสังกัด

ตัวอย่างประชากร	สังกัด สปจ.			สังกัดเทศบาล			รวม		
	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	144	130	90.27	8	8	100	152	138	90.79
ครู	323	323	100	27	27	100	350	350	100
รวม	467	453	97.00	35	35	100	502	488	97.21

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา ผู้วิจัยได้ลงรหัสข้อมูล นำไปเจาะบันทึกคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ที่สถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1

Norman K. Nie, et al. Statistical Package for the Social Sciences

2d ed. (New York : McGraw-Hill Book Company, 1975), p. 181-249.

ดังต่อไปนี้

1. ทำตารางแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าที (t-test)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย